

УДК: 338.432:658.5

Бугайчук В.В., аспірант
Житомирського національного
агроекологічного університету

ПРОГНОЗ ВІДРОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. Визначено головні зони відродження виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств Житомирської області, зокрема, стратегічна, середня, низька, мінімальна. Обґрунтовано, що джерелами процесу відродження виробничого потенціалу є власні кошти сільськогосподарських підприємств у вигляді прибутку та амортизації.

Ключові слова: виробничий потенціал; прогноз відродження виробничого потенціалу; сільськогосподарські підприємства; інвестиційні ресурси; стратегічна, середня, низька, мінімальна зони відродження виробничого потенціалу, прибуток.

Abstract. Weather revival of productive capacity of farms. Bugaychuk V.

An important lever to improve the overall situation in the agricultural sector of Ukraine may be the revival of productive capacity of agricultural enterprises that will result in business play a powerful natural resource and financial capacity of households to enter into force high technology and equipment, improve skills, develop production process products. The process of the revival of productive capacity means improving the efficiency and competitiveness of the enterprise achieve its economic stability and profitability.

Trending revival production potential of agricultural enterprises is very responsible and difficult process, especially in an unstable environment. According to the forecast by 2012. factor revival production capacity highest in farms Popilnyansky, NV, Zhytomyr, and Ovruchsky Ruzhynske, Andrushivsky, Chudniv, Lubarsky and other areas of Zhytomyr region, which form a strategic area renaissance and secondary production potential. It is assumed that these areas will produce the greatest number of traditional agricultural products such as grain, milk and meat. And farms and low minimum zone revival production capacity will direct the activities of the restoration of flax, hops, potatoes, fodder.

Investment requirements in the recovery of productive capacity is important to ensure through the mobilization of all available investment resources. The classic form of self-financing is equity in the form of profits and depreciation. Motivation for investment in the revival of productive capacity of agricultural enterprises depends on financial stability, flexibility and stimulating direction of tax policy reform completeness ownership.

Постановка проблеми. Важливою підмогою загального покращення ситуації в аграрному секторі України, може бути відродження виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств, що дозволить в результаті підприємницької діяльності відтворити потужний природно-ресурсний та фінансовий потенціали господарств, ввести у дію високопродуктивну техніку і обладнання, підвищити кваліфікацію кадрів, налагодити технологічний процес виробництва продукції. Для відродження виробничого потенціалу важливого значення набуває забезпечення стійкої динаміки зростання якісних характеристик у складі ресурсів, а також їх кількісного приросту. Процес відродження виробничого потенціалу означає підвищення ефективності виробництва та конкурентоспроможності підприємства, досягнення його економічної стабільності та прибутковості.

Аналіз останніх досліджень. Питання оцінки ефективності формування, відтворення та використання виробничого потенціалу підприємства розглядали Андрійчук В. Г., Донець Ю. Ю., Лапін Є. В. Федонін О. С. та інші. Зокрема проблемам відродження сільського господарства присвячено праці Малиновського А.С., Сахацького М.П., Юрчишина В.В. [1-8]. Аналіз опублікованих праць і практика господарської діяльності сільськогосподарських підприємств засвідчують недостатню розробленість принципово важливих питань, пов'язаних з відродженням виробничого потенціалу як єдиної економічної підсистеми підприємства, яка забезпечує розвиток підприємств аграрного сектора економіки, що і обумовило проведення даного дослідження.

Метою дослідження є обґрунтування методичних підходів до прогнозування відродження виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств. Об'єктом дослід-

дження є процес відродження виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Створення високопродуктивного сільського господарства вимагає відповідного рівня розвитку виробничого потенціалу, який є найважливішою частиною продуктивних сил і має багатогранне значення в розвитку аграрного виробництва. Від повного забезпечення сільськогосподарських підприємств виробничим потенціалом залежить кінцевий результат – якість та кількість виробленої продукції [4, с. 171]. Втім, процес відродження виробничого потенціалу необхідно розглядати як побудову нової системи використання наявного потенціалу, функціонування якого забезпечить стратегічні інтереси галузі сільського господарства в цілому і кожного підприємства зокрема. В економічному розумінні відродження – це категорія, у якій визначальною є нова якість. Те, що було створене після занепаду та розрухи, не може відновитися на старій основі без виведення його на більш вищий рівень [6, 64]. Визначення тенденцій відродження

виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств є дуже відповідальним і складним процесом, особливо в умовах нестабільності зовнішнього середовища.

Прогнозування відродження виробничого потенціалу представлено формулою:

$$kV_{vp} = VP \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \left(\frac{(w_{i1} + w_{i2} + w_{i3} + w_{i4} + w_5 + w_6) \times (F_{i1} = F_{i2})}{Knt_{vp}} \right)$$

kV_{vp} – коефіцієнт відродження виробничого потенціалу;

VP – споживання продукції сільського господарства;

W_i – вагова оцінка i -го внутрішнього складника;

F_i – вагова оцінка i -го зовнішнього чинника

Knt_{vp} – нормативний коефіцієнт виробничого потенціалу (за основу взято об'єм виробничого потенціалу 1990 р.)

N – кількість показників, що характеризують виробничий потенціал підприємства.

Результати прогнозу відродження виробничого потенціалу наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Прогноз відродження виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств Житомирської області до 2020 р.

Назва району	Коефіцієнт відродження виробничого потенціалу	Зони відродження виробничого потенціалу
Попільнянський	40,88	Стратегічна
Нов. - Волинський	36,63	
Овруцький	32,26	
Житомирський	31,50	
Ружинський	30,62	
Андрушівський	28,26	Середня
Ємільчинський	27,77	
Радомишльський	26,49	
Чуднівський	26,20	
Любарський	26,07	
Бердичівський	25,56	Низька
Коростенський	25,38	
Брусилівський	24,10	
Олевський	21,89	
Червоноармійський	21,46	
Романівський	20,76	
Малинський	20,46	
Черняхівський	18,81	
Баранівський	18,22	
Народицький	18,20	
Коростишівський	16,85	Мінімальна
Лугинський	15,06	
Вол.-Волинський	14,52	

Джерело: власні дослідження.

За прогнозом до 2012р. коефіцієнт відродження виробничого потенціалу найвищий у сільськогосподарських підприємствах Попільнянського, Новоград-Волинського, Житомирського, Овруцького та Ружинського, Андрушівського, Чуднівського, Любарського та інших районів Житомирської області, які утворюють стратегічну і середню зону відродження виробничого потенціалу (табл. 1). Передбачається, що саме у цих районах буде вироблятися найбільша кількість тра-

диційної сільськогосподарської продукції, а саме: зерно, молоко, м'ясо. А сільськогосподарські підприємства низької і мінімальної зони відродження виробничого потенціалу будуть спрямовувати діяльність на відновлення виробництва льону, хмелю, картоплі, кормів.

Потреби в інвестиціях у відродження виробничого потенціалу важливо забезпечити за рахунок мобілізації всіх можливих інвестиційних ресурсів (рис. 1).

Рис. 1. Джерела відродження виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств
Джерело: власні дослідження.

Класичною формою самофінансування є власні кошти у вигляді прибутку та амортизації. У країнах з розвинутою ринковою економікою рівень самофінансування досягає 60% і більше [5, с. 81]. Мотивація до залучення інвестицій у відродження виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств залежить від фінансової стабілізації, гнучкості та стимулюючої направленості податкової політики, завершеності реформування форм власності.

Створення сприятливого інвестиційного та кредитного клімату в аграрній сфері та активізація інвестиційної діяльності всіх господарчих суб'єктів, враховуючи сучасне фінансове та матеріально-технічне становище підприємств аграрної сфери, потребують

вирішення завдання якісної зміни підходів до управління аграрного сектора в цілому, кожної його галузі та господарюючого суб'єкта, їх адаптації до ринкових умов.

Висновок. Дослідження показали необхідність формування дієвого механізму управління інвестуванням та кредитуванням щодо відродження виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств адекватного умовам сучасного економічного стану, враховуючи специфіку агропромислового виробництва, здатного створити економічно вигідні умови для стимулювання накопичення аграрного капіталу та росту ефективності його використання, що можливо за рахунок розвитку агропідприємництва.

Список літератури

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник / В. Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2013. – 779 с.
2. Донец Ю.Ю. Эффективность использования производственного потенциала. – К.: Знание, 1998. – 123 с.
3. Економічний потенціал підприємств промисловості: формування, оцінка, управління: Авторефер. Дис.... Д-ра екон. Наук: 08.07.01 [Електронний ресурс] / Є.В. Лапін; Нац. Техн. ун-т «Харк. Політехн. Ін-т». – Х., 2006. – 36 с. / <http://www.nbuu.gov.ua/ard/2006/06levfou.zip>.
4. Малиновський А.С. Системне відродження сільських територій в регіоні радіаційного забруднення: Монографія. – К.: ННЦ ІАЕ, 2007. – 604 с.
5. Павловська Л. Д. Системний підхід до формування та використання виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств/ Л. Д. Павловська, Н. К. Мрачковська. – Житомир: Вид-во «Полісся», 2013. – 273 с.
6. Сахацький М. П. Проблеми відродження сільського господарства: Монографія / М. П. Сахацький. – К. : ІАЕ, 2000. – 304 с.
7. Статистичний щорічник Житомирської області за 2011 рік / За ред. Л.О. Рижкової. – Житомир: Гол. упр.статистики у Житомир.обл.,2008.–442с.
8. Федонін О.С., Репіна І.М., Олексик О.І. Потенціал підприємства: Формування та оцінка: Навч. посібник. – К.:КНЕУ, 2003.-316с.